

Leerlijn

NEDERLANDS ALS VREEMDE TAAL

- GESPREKSVAAARDIGHEID -

In dit document vindt u de leerlijn Nederlands als Vreemde Taal voor **schrijfvaardigheid**. Deze is ontwikkeld door de Taalunie en geeft per leeftijdscategorie een aantal voorbeelden aan die u kunt gebruiken voor het beschrijven van tussendoelen. Daarnaast kan het document gebruikt worden om materialen en evaluaties te ontwikkelen. De tussendoelen zijn steeds aangepast aan de belevingswereld van de leerlingen in de betreffende leeftijdscategorie. U begint bij de leeftijdscategorie waarin uw school start met onderwijs NVT en, afhankelijk van het aantal contacturen en de einddoelen van uw onderwijs, volgt u de gewenste “route”.

De leerlijnen luisteren, lezen, spreken, gesprekken voeren en schrijven zijn ontwikkeld voor het onderwijs Nederlands als Vreemde Taal (NVT) waarbij uitgegaan wordt van de volgende kenmerken:

- Het onderwijs NVT wordt gegeven buiten het Nederlands taalgebied;
- De leerlingen die onderwijs NVT volgen, komen vooral tijdens de lessen en op school in contact met de Nederlandse taal;
- De lessen NVT worden gegeven aan de hand van een vreemdetaaldidactiek en volgen ook de doelen van het Europees Referentiekader voor Vreemde Talen.

De tussendoelen kunnen u onder meer helpen bij het plannen van uw schooljaar, het maken van taalbeleid of het differentiëren van uw lesaanbod. Daarnaast kunt u de tussendoelen gebruiken om een taalportfolio of een doorlopende leerlijn voor uw school te ontwikkelen. De doelen zijn geformuleerd in can-do-statements, die duidelijk verwoorden wat de leerling op het betreffende niveau in en met het Nederlands kan doen. Zij hoeven niet een op een overgenomen te worden, maar kunnen waar nodig aangepast worden aan de lokale context.

De beschreven tussendoelen zijn beperkt tot het aspect taalverwerving Nederlands als Vreemde Taal en zijn onder meer overgenomen uit het Europees Referentiekader voor Vreemde Talen. Aangezien er voor de jongste leeftijdsgroepen (3-4 en 5-6 jaar) geen beschrijvingen in het Europees referentiekader staan, is voor deze categorieën gebruik gemaakt van meer algemene taaldoelen voor taalontwikkeling bij jonge kinderen.

Heeft u vragen over de leerlijnen, mail dan gerust naar nvt@taalunie.org.

Veel succes met de lessen NVT,

Bianca Versteeg
Beleidsmedewerker Nederlands als Vreemde Taal

© 2019 Nederlandse Taalunie

Tussendoelen	3-4 jaar	5-6 jaar	7-8 jaar	9-10 jaar	11-12 jaar	13-14 jaar	15-16 jaar	17-18 jaar
A1 Informele gesprekken: Kan zichzelf en anderen voorstellen en reageren als iemand voorgesteld wordt. Kan op een eenvoudige manier groeten en afscheid nemen.	Ik kan op een eenvoudige manier begroeten en afscheid nemen. Ik kan antwoord geven als iemand mijn naam vraagt.	Ik kan antwoord geven in een korte zin als iemand mijn naam vraagt. Ik kan iemands naam vragen.	Ik kan iemand begroeten in een winkel bij binnenkomst en bij vertrek. Ik kan iemand zijn leeftijd vragen. Ik kan iemand zijn adres vragen. Ik kan iemand zijn telefoonnummer vragen. Ik kan iemand vragen waar hij vandaan komt.	Ik kan een vriend in een Skypegesprek begroeten en mezelf kort voorstellen. Ik kan iemand vragen zijn naam te spellen.	Ik kan mijn beste vriend(-in) voorstellen. Ik kan antwoord geven als iemand vraagt waar ik woon (op een eiland, in een stad/dorp, in een huis/appartement). Ik kan iemand vragen waar hij woont (op het platteland, in de stad, in een huis/appartement).	Ik kan mezelf voorstellen aan de klas en een ander voorstellen.	Ik kan een gesprekje voeren over waar en wanneer ik geboren ben.	
A1 Informele gesprekken: Kan vragen hoe het met mensen gaat en reageren op nieuws.	Ik kan op een kaartje aanwijzen hoe ik me voel.	Ik kan antwoord geven als iemand vraagt hoe het met me gaat. Ik kan iemand feliciteren.	Ik kan iemand vragen hoe het met hem gaat.	Ik kan tijdens een skypegesprek aan een vriend vragen, hoe het met hem of haar gaat en gepast reageren.	Ik kan op een beleefde manier informeren hoe het gaat.	Ik kan met een klasgenoot de introductiedagen evalueren en reageren op de reactie van gesprekspartner.	Ik kan a.h.v. nieuws/actueel onderwerp een persoonlijk standpunt benoemen.	Ik kan a.h.v. nieuws/actueel onderwerp meedoen aan een eenvoudige discussie (mee eens/oneens)
A1 Zaken regelen: Kan mensen om dingen vragen, begrijpen wanneer om iets gevraagd wordt, dingen aan mensen geven, voor iets bedanken.	Ik kan iemand bedanken.	Ik kan mijn excuses aanbieden. Ik kan een voorwerp aanwijzen en iemand vragen dat te geven/lenen.	Ik kan een gerecht van een eenvoudige menukaart bestellen. Ik kan vragen waar een voorwerp is.	Ik kan om een product in een bepaalde kleur of vorm vragen.	Ik kan datum en tijd vragen. Ik kan vragen waar de bakkerij, het stadion, de kantine, het toilet is.	Ik kan iets te drinken of te eten vragen.		
A1 Zaken regelen: Kan overweg met aantallen, hoeveelheden, kosten en tijden.	Ik kan klassikaal een aantal voorwerpen tellen (tot 5).	Ik kan klassikaal een aantal voorwerpen tellen (tot 10).	Ik kan zeggen hoeveel iets kost. Ik kan hoeveelheden aanduiden (tot 20).	Ik kan een toerist uitleggen hoe laat het is. Ik kan hoeveelheden aanduiden (tot 100).	Ik kan de prijs van een product in een winkel vragen en om een bepaald aantal ervan vragen.	Ik kan aan een klant vertellen hoeveel iets kost.	Ik kan benodigheden voor een les inventariseren (bv. bakken).	Ik kan iemand uitleggen wat de vertrektijden van de bus zijn.

<p>A1 Informatie uitwisselen: Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde, concrete onderwerpen.</p>		<p>Ik kan vragen of ik naar de WC mag.</p> <p>Ik kan eenvoudige vragen beantwoorden over een voorwerp of een persoon.</p>	<p>Ik kan vragen waar een voorwerp ligt.</p> <p>Ik kan zeggen dat ik het niet weet.</p>	<p>Ik kan vragen stellen over een product.</p> <p>Ik kan zeggen dat ik het niet begrepen heb.</p> <p>Ik kan iemand vragen langzamer of luider te spreken.</p>	<p>Ik kan de adresgegevens van een winkel geven.</p> <p>Ik kan mijn gesprekspartner vragen het te herhalen.</p> <p>Ik kan iemand vragen om de betekenis van een woord.</p>	<p>Ik kan eenvoudige informatie geven en vragen over mijn woonplaats.</p>	<p>Ik kan een kort gesprekje voeren over wat we een afspraak die later plaatsvindt (tijdstip/dag).</p>	
<p>A1 Informatie uitwisselen: Kan vragen beantwoorden en stellen over zichzelf en over anderen, waar zij wonen, wie zij kennen, wat zij bezitten.</p>		<p>Ik kan vragen beantwoorden over mijn leeftijd, geslacht, broertjes en zusjes</p>	<p>Ik kan antwoord geven als iemand mijn adres vraagt.</p> <p>Ik kan antwoord geven als iemand mijn telefoonnummer vraagt.</p> <p>Ik kan antwoord geven als iemand vraagt of ik broers of zussen heb.</p> <p>Ik kan zeggen waar ik van hou.</p>	<p>Ik kan vragen over mijn eigen kamer beantwoorden.</p> <p>Ik kan vragen over mijn familie en vrienden beantwoorden.</p> <p>Ik kan iemand vragen stellen over zichzelf, familie en directe omgeving.</p> <p>Ik kan hoeveelheden vragen.</p> <p>Ik kan zeggen wat ik (niet) graag doe.</p> <p>Ik kan antwoord geven als iemand mijn nationaliteit vraagt.</p>	<p>Ik kan zeggen dat ik een activiteit (spel, wandeling...) wil doen.</p> <p>Ik kan iemand vragen of hij er zin in heeft een activiteit (spel, wandeling...) te gaan doen.</p> <p>Ik kan zeggen hoe het weer is.</p> <p>Ik kan vragen hoe het weer is.</p>	<p>Ik kan een klasgenoot interviewen (min. 10 gegevens).</p>		
<p>A1 Informatie uitwisselen: Kan de tijd aangeven.</p>			<p>Ik kan zeggen op welke dagen van de week ik mijn hobby's uitvoer.</p>	<p>Ik kan zeggen hoe laat een les/feestje/activiteit begint.</p> <p>Ik kan zeggen wanneer ik op vakantie ga.</p>	<p>Ik kan een datum, een tijd en/of een plaats voor een afspraak aangeven.</p> <p>Ik kan een datum, een tijd en/of een plaats van afspraak</p>	<p>Ik kan een NL toerist zeggen hoe laat het is.</p> <p>Ik kan zeggen hoe laat een voorstelling begint.</p>	<p>Ik kan zeggen hoe laat een vliegtuig/boot/trein vertrekt.</p>	

					vragen.			
A1 Informatie uitwisselen: Kan zeggen wat hij of zij leuk of lekker vindt en wat niet.			Ik kan zeggen wat ik (niet) graag eet, drink... Ik kan iemand vragen wat hij (niet) graag eet, drinkt...					
A1 Informatie uitwisselen: Kan om verduidelijking vragen, eventueel met hulp van gebaren.			Ik kan aangeven dat ik iets niet begrijp.	Ik kan de leraar om hulp vragen.	Ik kan vragen om herhaling, om langzamer te spreken of iets uit te leggen.			
A2 Informele gesprekken: Kan eenvoudige alledaagse beleefdheidsvormen gebruiken om anderen te begroeten en aan te spreken.			Ik kan leraar met juf of meneer aanspreken.		Ik kan een gastspreker op beleefde wijze begroeten en vragen aan hem stellen.	Ik kan tijdens een mentor/leerling gesprek een enigszins formele gesprekshouding aan kunnen nemen.		
A2 Informele gesprekken: Kan in beperkte mate meedoen aan eenvoudige gesprekken over alledaagse, bekende onderwerpen.					Ik kan vertellen wat ik in het weekend doe. Ik kan vertellen over het lesrooster, het huiswerk of een toets. Ik kan vertellen over een game.	Ik kan aan een korte dialoog deelnemen over wat ik vandaag heb meegemaakt (max 3 minuten).	Ik kan aan een korte dialoog deelnemen over mijn passie of over mijn favoriete persoon.	Ik kan aan een korte dialoog deelnemen (max 5 minuten) over: "Mijn schooljaar: wat wil ik bereiken? Wat wil ik gaan studeren?"
A2 Informele gesprekken: Kan verontschuldigen aanbieden en daarop reageren.			Ik kan me verontschuldigen (sorry, excuseer).		Ik kan mezelf verontschuldigen als ik te laat ben.			
A2 Informele gesprekken: Kan uitnodigingen doen, op uitnodigingen				Ik kan iemand uitnodigen om te spelen.	Ik kan iemand uitnodigen voor een uitje.	Ik kan iemand voor een feestavond uitnodigen.		

ingaan of afslaan, suggesties opperen.					Ik kan een voorstel doen voor een andere datum/tijdstip/plaats.			
A2 Informele gesprekken: Kan vragen wat anderen wel en niet leuk vinden.					Ik kan aan een buitenlandse kennis vragen welke sport hij of zij leuk vindt en welke niet en op zijn reactie ingaan.	Ik kan aan een toerist vragen wat hij of zij leuk vindt aan mijn land of eiland.	Ik kan klasgenoten vragen stellen over wensen m.b.t. een schoolfeest.	Ik kan een enquête voor de diplomering houden en uitwerken.
A2 Informele gesprekken: Kan iemand correct ontvangen en op zijn/haar gemak stellen.					Ik kan een nieuwe leerling ontvangen in de klas.	Ik kan tijdens de introductiedagen zeggen wat ik graag wil bereiken/doen dit jaar.	Ik kan nieuwe leerlingen voor het schoolfeest ontvangen en gedurende de avond begeleiden.	Ik kan bezoekers voor de diplomering of een tentoonstelling ontvangen en welkom heten.
A2 Informele gesprekken: Kan in een vertrouwde situatie eenvoudige voorstellen doen en op voorstellen reageren.					Ik kan met vrienden bespreken wat we gaan doen. Ik kan een voorstel doen voor het avondeten.	Ik kan afspraken maken voor een ontmoeting.	Ik kan een schoolfeest voorbereiden (datum, plaats, eten/drinken/activiteit voorstellen)	Ik kan samen met klasgenoten een feest voorbereiden (datum, plaats, eten/drinken/activiteit voorstellen). Ik kan een voorstel doen voor een nieuw boek in de klassenbibliotheek
A2 Informele gesprekken: Kan op eenvoudige wijze voorkeur en mening uitdrukken over vertrouwde alledaagse onderwerpen.						Ik kan een vriend/in complimenteren met kleding.	Ik kan zeggen waarom ik iets niet mooi/leuk vind	Ik kan zeggen waarom een sportactiviteit goed/minder goed georganiseerd was.
A2+ Informele gesprekken: Kan te kennen geven het (on)eens te zijn met anderen;						Ik kan reageren op de mening van een kennis over een zanger of een band.	Ik kan reageren op een spreekbeurt of presentatie.	Ik kan tijdens een klassendiscussie zeggen dat ik het met een standpunt eens of niet eens bent.
A2+ Informele gesprekken: Kan deelnemen aan korte gesprekken over belangwekkende						Ik kan op een eenvoudige manier uitleggen wat ik van een kort videofragment vind	Ik kan zeggen wat ik vind (en waarom) van een kort nieuwsitem.	

onderwerpen in een alledaagse context.						(en waarom), bv. jeugdjournaal.		
A2 Discussies en bijeenkomsten: Kan zeggen wat hij of zij van zaken vindt wanneer hij of zij rechtstreeks wordt aangesproken op een formele bijeenkomst, mits hij of zij indien nodig om herhaling van belangrijke punten kan vragen.						Ik kan reageren op vragen tijdens een rondleiding van gasten op school.	Ik kan mijn mening over een schoolvak of een les geven.	
A2+ Discussies en bijeenkomsten: Kan relevante informatie uitwisselen en zijn mening geven over praktische problemen wanneer dat rechtstreeks gevraagd wordt, mits hij enige hulp krijgt bij het formuleren en indien nodig om herhaling van belangrijke punten kan vragen;							Ik kan met een vriend bespreken hoe je voor weinig geld op reis kan.	Ik kan met vrienden op vakantie bespreken hoe we de taken en het budget verdelen.
A2 Doelgerichte samenwerking: Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken in eenvoudige bewoordingen om dingen te vragen en te verschaffen, eenvoudige informatie te verkrijgen en te bespreken wat er vervolgens moet gebeuren.						Taken verdelen voor de voorbereiding van een open dag op school.	Ik kan een activiteit of uitstapje met vrienden regelen.	Ik kan afspraken maken over taakverdeling bij een opdracht.
A2+ Doelgerichte samenwerking: Kan bespreken wat er						Ik kan samen met een vriend afspraken maken	Ik kan met een groep leerlingen een lunch	Ik kan samen met klasgenoten een presentatie

vervolgens moet gebeuren, daarbij suggesties doen en beantwoorden, en aanwijzingen vragen en geven.						over een recept en boodschappen voor een dessert.	voorbereiden voor een schooluitwisseling.	voorbereiden bij een stand op een tentoonstelling.
A2 Zaken regelen: Kan afspraken maken.					Ik kan met een vriend afspreken om te spelen.	Ik kan met een vriend in een chat afspreken waar en hoe laat we elkaar ontmoeten.	Ik kan een telefonische afspraak maken bij de tandarts.	Ik kan een afspraak met de leraar Nederlands maken.
A2 Zaken regelen: Kan alledaagse goederen en diensten aanvragen en verschaffen.				Ik kan iets vragen aan een klasgenoot.	Ik kan een artikel kopen in een winkel.	Ik kan iets te leen vragen aan de leraar.	Ik kan een Nederlandse klant in de winkel helpen.	Ik kan tijdens een stage een dag vrij vragen of een dienst ruilen.
A2 Zaken regelen: Kan eenvoudige informatie vragen en begrijpen met betrekking tot reizen en gebruik maken van het openbaar vervoer.					Ik kan een treinkaartje kopen.	Ik kan vragen naar aankomst- of vertrektijden van een trein of bus.	Ik kan een adres opgeven en ritprijs vragen bij gebruik van een taxi.	Ik kan bij een toeristenbureau informeren naar de kosten voor een uitstapje.
A2 Zaken regelen: Kan dingen vragen en eenvoudige transacties doen in openbare gelegenheden.						Ik kan een boek lenen bij de bibliotheek.	Ik kan een plattegrond vragen van de stad die ik bezoek.	
A2 Zaken regelen: Kan inlichtingen geven en ontvangen over hoeveelheden, aantallen, enzovoort.					Ik kan telefoonnummers uitwisselen.	Ik kan samen met een vriend de ingrediënten en hoeveelheid voor een gerecht bepalen.	Ik kan met een groep het plan voor een excursie bespreken (tijd, aantal leerlingen, prijs...).	
A2 Zaken regelen: Kan eenvoudige aankopen doen door te zeggen wat hij of zij wil en de prijs te vragen.					Ik kan fruit op de markt kopen.	Ik kan brood kopen bij de bakker.	Ik kan schoolspullen kopen.	
A2 Zaken regelen: Kan een maaltijd bestellen.					Ik kan eten in een restaurant bestellen.	Ik kan telefonisch een pizza bestellen.		
A2 Zaken regelen:					Ik kan een	Ik kan bij een	Ik kan spullen	

Kan een eenvoudig gesprek aan een balie voeren.					bestelling ophalen in een postkantoor/winkel .	pizzeria een pizza bestellen om mee te nemen.	ophalen m.b.t het schoolfeest.	
A2 Informatie uitwisselen: Kan beperkte informatie uitwisselen over vertrouwde en alledaagse zaken van praktische aard.					Ik kan aan een nieuwe leerling wijzen waar de gymzaal is.	Ik kan een gesprekje voeren over wat we in de vakantie gaan doen.	Ik kan tijdens een gesprek informatie uitwisselen over een serie foto's.	Ik kan tijdens een gesprek informatie uitwisselen over wat ik gelezen heb in een kort artikel.
A2 Informatie uitwisselen: Kan vragen stellen en beantwoorden over wat men op het werk en in de vrije tijd doet.					Ik kan een gesprekje voeren over een projectweek op school.	Ik kan een kennismakingsgesprek voeren met een nieuwe klasgenoot.	Ik kan een gesprekje voeren om mijn correspondentievriend beter te leren kennen.	Ik kan een kennismakingsgesprek voeren met een stagebegeleider.
A2 Informatie uitwisselen: Kan informatie van persoonlijke aard vragen en geven.					Ik kan vragen over mijn huis beantwoorden.	Ik kan uitleggen waarom ik te laat ben.	Ik kan een gesprek voeren over het beroep van mijn ouders.	Ik kan mezelf voorstellen tijdens een intake voor nieuwe opleiding.
A2 Informatie uitwisselen: Kan richting aanwijzingen vragen en geven onder verwijzing naar een kaart of plattegrond.					Ik kan tijdens een excursie de weg vragen. Ik kan een route uitleggen aan een toerist die een kaart bij zich heeft.	Ik kan met hulp van een plattegrond vragen stellen over een nieuwe school.	Ik kan aan nieuwe leerlingen met behulp van een kaart uitleggen waar ze naartoe moeten.	
A2 Informatie uitwisselen: Kan een eenvoudig telefoongesprek voeren.						Ik kan informeren naar de gezondheid van een familielid.	Ik kan informatie vragen over een excursie (bv. openingstijden).	Ik kan informeren naar kledingadvies voor een excursie in een natuurgebied.
A2+ Informatie uitwisselen: Kan directe feitelijke informatie achterhalen en doorgeven.					Ik kan voor een groepsopdracht informatie vragen aan mijn Nederlandstalige penvriend.	Ik kan voor een vriend vragen stellen over een product en de informatie aan hem doorgeven.	Ik kan tips vragen over gezond eten en deze bespreken met mijn werkgroep.	Ik kan naar aanleiding van een uitleg over gevaarlijk gedrag in het verkeer, de informatie hierover aan een vriend doorgeven.

A2+ Informatie uitwisselen: Kan vragen stellen en beantwoorden over gewoonten en routines.						Ik kan een gesprekje voeren over naschoolse activiteiten.	Ik kan een gesprek voeren over wat ik meestal doe als ik 's morgens opsta.		
A2+ Informatie uitwisselen: Kan vragen stellen en beantwoorden over tijdverdrif en vroegere of toekomstige activiteiten.						Ik kan aan de hand van een paar foto's een gesprek voeren over wat er in het weekend is gebeurd.	Ik kan een gesprek voeren over de vakantie van afgelopen jaar.	Ik kan met vrienden praten over onze toekomstplannen.	Ik kan met vrienden praten over
A2+ Informatie uitwisselen: Kan korte, eenvoudige opdrachten en aanwijzingen geven en opvolgen.						Ik kan korte opdrachten geven tijdens de sportles.	Ik kan aanwijzingen geven en opvolgen tijdens een speurtocht door de school.	Ik kan met een groep na instructie bespreken wat we moeten doen om een experiment.	Ik kan met een groep na instructie bespreken wat hoe we een opdracht aanpakken.
B1 Informele gesprekken: Kan gevoelens uiten en op gevoelens van anderen reageren.							Ik kan boosheid uitdrukken bij onenigheid met een vriend/in.	Ik kan iemand geruststellen als er vertraging is.	Ik kan verrast reageren op onverwacht nieuws.
B1 Informele gesprekken: Kan persoonlijke standpunten, commentaar en meningen geven of er om vragen in discussies over belangwekkende onderwerpen.							Ik kan een gesprek voeren over tv-programma's, films, sportwedstrijden. Ik kan mijn mening geven over de voortgang van een groepsopdracht.	Ik kan een discussie voeren over een actie van vrienden, collega's of bekenden.	
B1 Informele gesprekken: Kan zijn of haar meningen en reacties overbrengen met betrekking tot oplossingen voor problemen of praktische vragen.							Ik kan met vrienden bespreken waar we gaan trainen als de sportzaal gesloten is.	Ik kan met vrienden bespreken hoe we ouders kunnen overtuigen een feestje te organiseren.	Ik kan met vrienden bespreken hoe we naar een concert in een verre stad gaan, waar we kaartjes voor hebben gewonnen.
B1 Informele gesprekken:								Ik kan op een beleefde manier	Ik kan feedback geven op een presentatie van

Kan op beleefde wijze een overtuiging, een mening, instemming en afkeuring uitdrukken.							aangeven wat ik denk dat iemand verkeerd gedaan heeft.	een medescholier.
B1+ Informele gesprekken: Kan zijn of haar gedachten tot uiting brengen over abstracte of culturele onderwerpen zoals muziek en films.							Ik kan een film en het boek met elkaar vergelijken en mijn mening erover geven.	Ik kan met een vriend bespreken wat ik van een tentoonstelling of een concert vond.
B1+ Informele gesprekken: Kan uitleggen waarom iets een probleem is.							Ik kan uitleggen waarom ik morgen niet naar een afspraak kan komen en wat het gevolg is.	Ik kan tijdens een etentje in een restaurant een allergieprobleem uitleggen en vragen naar alternatieve gerechten.
B1+ Informele gesprekken: Kan beknopt commentaar geven op de standpunten van anderen.							Ik kan tijdens een debat over milieuproblemen en toerisme reageren op het standpunten van anderen.	Ik kan reageren op de mening van een vriend over een tv-serie of -programma. Ik kan reageren op een krantenartikel.
B1+ Informele gesprekken: Kan alternatieven vergelijken en tegenover elkaar stellen, bespreken wat er gedaan moet worden, welke richting moet worden ingeslagen, wie of wat moet worden gekozen...							Ik kan producten met elkaar vergelijken (bv. smartphone) en een vriend hierover adviseren en zijn vragen beantwoorden.	Ik kan mijn wensen en voorkeuren voor een studentenkamer met een vriend bespreken.
B1 Discussies en bijeenkomsten: Kan een standpunt helder overbrengen, maar heeft er moeite mee om in debat te gaan.							Ik kan aangeven waarom een schoolfeest op een bepaalde plaats moet plaatsvinden.	Ik kan mijn mening geven over (overmatig) gebruik van smartphones.

<p>B1 Discussies en bijeenkomsten: Kan deelnemen aan een alledaagse formele discussie over vertrouwde onderwerpen die gaan om de uitwisseling van feitelijke informatie, reageren op aanwijzingen of het bespreken van oplossingen voor praktische problemen.</p>						Ik kan in de leerlingenraad aangeven wat er op school zou moeten veranderen.	Ik kan in een werkgroep aangeven hoe we eenzame mensen in de buurt kunnen helpen.	Ik kan tijdens een informatieavond aangeven hoe we op school zouden moeten omgaan met vervuiling.
<p>B1 Doelgerichte samenwerking: Kan zijn of haar mening geven en reacties overbrengen met betrekking tot mogelijke oplossingen van problemen en het nemen van praktische beslissingen, en daarbij beknopte redenen en verklaringen geven.</p>							Ik kan advies aan een vriend geven over hoe hij toch op tijd op een afspraak komt, terwijl de trein te laat is/fietsband lek is.	Ik kan mijn mening geven aan een vriend die geen telefoon meer heeft.
<p>B1 Zaken regelen: Kan overweg met de meeste zaken die kunnen optreden tijdens reizen, bij het regelen van vervoer of onderdak of in contacten met (openbare) instanties tijdens een buitenlands bezoek.</p>						Ik kan tijdens een reis ter plaatse een kamer boeken in een hotel.	Ik kan aan een medereiziger vragen waar ik moet uitstappen voor een bestemming die ik niet ken.	Ik kan overleggen met een buitenlandse vriend over de organisatie van een gezamenlijke reis.
<p>B1 Zaken regelen: Kan zich redden in minder alledaagse situaties in winkels, restaurants, postkantoren en banken.</p>						Ik kan in een winkel vragen of ik korting kan krijgen op een product.	Ik kan om extra informatie vragen over bijvoorbeeld streekgerechten op de menukaart.	Ik kan bij een bank aangeven dat mijn pinpas in de automaat vastzit.

B1 Zaken regelen: Kan een klacht uiten, afhandelen, doorgeven.						Ik kan zeggen dat een gerecht niet goed smaakt en vragen het te vervangen.	Ik kan een kledingstuk brengen en uitleggen wat het probleem is.	Ik kan bij de receptie van een hotel een klacht indienen over een lawaaiige kamer.
B1 Informatie uitwisselen: Kan eenduidige feitelijke informatie achterhalen en doorgeven.						Ik kan met vrienden producten vergelijken met behulp van productinformatie in een brochure.	Ik kan met een groep verschillende excursies vergelijken.	Ik kan met een adviseur verschillende cursussen bespreken.
B1 Informatie uitwisselen: Kan telefonisch informatie opvragen en/of doorgeven.							Ik kan telefonisch informatie opvragen over een evenement.	Ik kan telefonisch informatie opvragen over een sportwedstrijd waaraan ik wil meedoen.
B1 Informatie uitwisselen: Kan gedetailleerde richting aanwijzingen vragen en opvolgen.						Ik kan in een grote stad aanwijzingen opvolgen om bij een museum te komen.	Ik kan in een dorp vragen hoe ik in het centrum van de volgende stad kom.	Ik kan in een ziekenhuis vragen waar de kamer is van een vriend bij wie ik op ziekenbezoek ga.
B1 Informatie uitwisselen: Kan meer gedetailleerde informatie verkrijgen.							Ik kan doorvragen over een regio in het land van mijn pen vriend.	Ik kan informatie vragen over het onderwijs dat gegeven wordt op de school van mijn uitwisselingspartner.
B1 Informatie uitwisselen: Kan enig initiatief nemen in een vraaggesprek of consult, maar is in de interactie erg afhankelijk van de vragensteller.							Ik kan doorvragen bij een antwoord tijdens een interview.	Ik kan zelf over een nieuw onderwerp beginnen tijdens een vraaggesprek.
B1 Informatie uitwisselen: Kan een voorbereide vragenlijst gebruiken om een gestructureerd vraaggesprek te voeren met enige spontane vervolgvragen.						Ik kan een interview houden met een gastspreker op school.	Ik kan een interview houden met een Nederlander of Vlaming die in mijn woonplaats woont.	Ik kan een interview houden bij de leerlingen van mijn school om te onderzoeken wat zij vinden van de lessen Nederlands.

<p>B1+ Informatie uitwisselen: Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied uitwisselen, controleren en bevestigen.</p>						Ik kan met vrienden controleren of de huiswerkopdracht goed begrepen is.	Ik kan binnen de sportclub bij twijfel vragen of de informatie op de website klopt.	Ik kan bij een vriend nagaan wat onze afspraken zijn voor ons schoolproject.
<p>B1+ Informatie uitwisselen: Kan beschrijven hoe iets gedaan moet worden, met gedetailleerde aanwijzingen.</p>						Ik kan een voor mij bekend recept uitleggen.	Ik kan aan uitwisselingspartners een spel uitleggen dat ik zelf goed ken.	Ik kan de spelregels van een voor mij bekende (regionale) sport uitleggen.
<p>B1+ Informatie uitwisselen: Kan een kort verhaal, artikel, lezing, discussie, vraaggesprek of documentaire samenvatten, er zijn of haar mening over geven en nadere vragen over details beantwoorden.</p>						Ik kan in een gesprek over boeken mijn lievelingsboek samenvatten en er vragen over beantwoorden.	Ik kan in een gesprek met een uitwisselingspartner een documentaire bespreken die ik pas heb gezien.	Ik kan in een gesprek met een toerist de uitleg van de gids samenvatten en mijn mening hierover geven.
<p>B1+ Informatie uitwisselen: Kan concrete informatie verschaffen waarnaar in een vraaggesprek of consult gevraagd wordt, maar doet dit met beperkte nauwkeurigheid.</p>							Ik kan tijdens een gesprek met een uitwisselingspartner antwoord geven op de vragen over het schoolsysteem in mijn land.	Ik kan tijdens een intakegesprek vertellen over mijn ervaringen op mijn stageplaats.

Bronvermelding

Het Europees Referentiekader voor Vreemde Talen (Nederlandse versie)

Nederlandse Taalunie, http://taalunieversum.org/sites/tuv/files/downloads/gemeenschappelijk_europees_referentiekader.pdf

Aanvullende descriptoren ERK voor jonge leerders

<https://www.coe.int/fr/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors>

Voorbeelden- en oefenbank ERK Nederlands

http://erknederlands.org/sites/erknederlands_v2/illustratiebank/client/

Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, takenbank en voorbeeldexamens

<http://cnavt.org>

Stichting Leerplan Ontwikkeling, Niveaubeschrijvingen per vaardigheid

Beeker, A., Canton, J, Fasoglio, D, Trimbos, B. <http://www.erk.nl/docent/niveaubeschrijvingen/>

CED-groep, Leerlijnen voor jonge kinderen (taal)

<http://www.leerlijnen.cedgroep.nl/wat-zijn-leerlijnen.aspx>

Expertisecentrum Nederlands, doorlopende leerlijnen taal

<http://www.leerlijnentaal.nl>